

Sesiunea 57: Strategii de prevenire și combatere a absenteismului și abandonului școlar

1. Introducere

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă unele dintre cele mai mari provocări ale sistemului educațional din România, cu impact major asupra dezvoltării personale, sociale și profesionale a copiilor și tinerilor.

Combaterea acestor fenomene necesită o abordare integrată, multidimensională, bazată pe colaborare între școală, familie, comunitate și autorități. Inspectorul școlar joacă un rol strategic, coordonând implementarea politicilor, monitorizarea și promovarea inițiativelor inovatoare la nivel local și județean.

2. Cadrul legislativ și politicile naționale

- **Legea Educației Naționale nr. 1/2011** prevede obligativitatea frecvenței învățământului obligatoriu și responsabilitatea tuturor actorilor pentru prevenirea abandonului.
- **Strategia națională pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii** și programele guvernamentale precum “Școală după Școală”, “Bani de liceu”, “Euro 200”, “Masa caldă”, “Programul național de reducere a abandonului școlar (PNRAS)”.
- **Colaborarea cu autoritățile locale, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, ONG-uri și parteneri sociali.**

3. Analiza cauzelor absenteismului și abandonului școlar

3.1. Cauze individuale și familiale

- Nivel scăzut de motivație, dificultăți de învățare, lipsa suportului familial.
- Sărăcia, lipsa resurselor materiale, nevoia de implicare în muncă domestică sau economică.
- Lipsa modelelor educaționale în familie, analfabetismul funcțional al părinților.

3.2. Cauze școlare și instituționale

- Climat educațional neadecvat, relații tensionate cu profesorii sau colegii (bullying, discriminare).

PNRR: Fonduri pentru România modernă și reformată!

- Conținuturi nerelevante sau metode didactice învechite.
- Infrastructură slabă, lipsa activităților extracurriculare atractive.

3.3. Cauze sociale și comunitare

- Migrația părinților, mobilitatea familială crescută.
- Lipsa serviciilor de consiliere și sprijin în comunitate.
- Fenomene de discriminare, segregare școlară, violență sau infraționalitate.

4. Strategii de prevenire a absenteismului și abandonului școlar

4.1. Identificarea timpurie a riscului

- Implementarea sistematică a **monitorizării prezenței** la ore, analiza absențelor și a motivațiilor din timp.
- Utilizarea **platformelor digitale** și a cataloagelor electronice pentru detectarea rapidă a pattern-urilor de absenteism.
- Realizarea de **profiluri de risc** pentru elevi pe baza factorilor personali, familiari și școlari.

4.2. Intervenții la nivel de școală

- **Consilierea elevilor și a familiilor** – implicarea consilierului școlar, mediatori școlari, asistenți sociali.
- **Adaptarea curriculară și metodologică** – învățare personalizată, pedagogii active, programe remediale.
- **Programe “Școală după Școală”**, cluburi, activități extracurriculare pentru stimularea motivației și apartenenței la școală.
- **Implicarea elevilor în decizii** – consilii ale elevilor, proiecte de leadership, activități de voluntariat.

4.3. Colaborarea cu familia și comunitatea

- **Campanii de informare și sensibilizare** privind importanța educației.
- **Vizite la domiciliu** și dialog permanent cu părinții/tutorii legali.
- **Parteneriate cu ONG-uri, biserici, firme locale** pentru sprijin material și activități educative alternative.
- **Rețele comunitare de sprijin**: grupuri de părinți, consiliere parentală, grupuri de sprijin pentru familiile vulnerabile.

4.4. Sprijin material și financiar

- Acordarea de **burse sociale, rechizite, haine, transport gratuit**.
- **Programe de masă caldă**, ajutoare pentru copii aflați în risc de abandon.
- Facilitarea accesului la **tabere, excursii, activități extracurriculare** finanțate local sau național.

4.5. Măsuri pentru elevii cu risc crescut

- **Intervenție integrată**: consiliere psihologică, activități de mentorat, implicarea serviciilor sociale.
- **Recuperarea prin programe remediale** și ateliere pentru dezvoltarea abilităților de viață.
- Integrarea copiilor din medii defavorizate, a celor cu cerințe educaționale speciale sau migranți.

5. Strategii de combatere a absenteismului și abandonului școlar

5.1. Monitorizare și raportare continuă

- Sistem informatic integrat pentru monitorizarea prezenței și a rezultatelor școlare.
- Rapoarte periodice la nivel de clasă, școală, inspectorat, cu intervenții punctuale.

5.2. Intervenție rapidă și adaptată

- Echipe de intervenție la nivel școlar și județean (profesori, consilier, mediator, inspector, reprezentant primărie).
- Planuri individualizate de reintegrare pentru fiecare caz.
- Supravegherea și evaluarea progresului după reintegrare.

5.3. Măsuri administrative și legislative

- Aplicarea graduală a măsurilor prevăzute de lege: atenționări, sancțiuni, referire către DGASPC pentru cazurile grave.
- Medierea conflictelor școlare, prevenirea excluderii sociale, politici anti-bullying și anti-discriminare.

6. Rolul inspectorului școlar în prevenirea și combaterea absenteismului/abandonului

- Coordonarea și monitorizarea implementării strategiilor la nivel județean.
- Organizarea de formări pentru directori, consilieri, profesori privind identificarea și intervenția la risc.
- Analiza periodică a datelor, centralizarea și raportarea situației la nivel local și național.
- Inițierea și susținerea proiectelor pilot, a parteneriatelor locale/județene.
- Evaluarea impactului și propunerea de măsuri de îmbunătățire continuă.

7. Exemple de bune practici din România

7.1. Centre de sprijin și consiliere pentru elevii cu risc

Școli și inspectorate care au creat centre de after-school cu sprijinul autorităților locale și ONG-urilor, obținând reducerea semnificativă a absenteismului și creșterea rezultatelor școlare.

7.2. Programe integrate cu DGASPC și poliția locală

Parteneriate pentru vizite la domiciliu, identificarea rapidă a cazurilor de abandon, reintegrarea copiilor aflați în dificultate.

7.3. Utilizarea tehnologiei pentru monitorizare

Implementarea catalogului electronic la nivel de județ, alerte automate pentru absenteism, comunicare rapidă cu familia.

7.4. Campanii comunitare

Organizarea de campanii de sensibilizare "Împreună pentru educație!", implicarea liderilor informali (preoți, consilieri locali) pentru conștientizarea importanței școlii.

8. Provocări și soluții

PNRR: Fonduri pentru România modernă și reformată!

8.1. Provocări

- Sărăcia și excluziunea socială, lipsa motivației sau a sprijinului familial.
- Deficit de consilieri, mediatori și resurse pentru intervenție rapidă.
- Rezistență la schimbare sau neîncredere din partea familiei/comunității.
- Migrația sezonieră a părinților sau mobilitatea ridicată.

8.2. Soluții

- Dezvoltarea serviciilor de sprijin psihologic și consiliere, instruirea cadrelor didactice.
- Creșterea bugetului pentru burse sociale, transport, rechizite.
- Diversificarea activităților extracurriculare și creșterea atractivității școlii.
- Consolidarea parteneriatelor locale și regionale, promovarea colaborării interinstituționale.

9. Recomandări pentru inspectorii școlari și directori

- **Monitorizați permanent datele privind absenteismul și abandonul, interveniți rapid la primele semne de risc.**
- **Construiți rețele de sprijin cu autoritățile locale, DGASPC, ONG-uri, mediul privat.**
- **Promovați proiecte inovatoare, adaptați intervenția la specificul comunității.**
- **Implicați elevii, părinții și comunitatea în campanii de prevenire și reintegrare.**
- **Evaluați periodic impactul măsurilor și adaptați strategiile în funcție de rezultate.**

10. Concluzii

Prevenirea și combaterea absenteismului și abandonului școlar presupun o abordare integrată, colaborativă, susținută de monitorizare riguroasă și intervenție personalizată. Inspectorul școlar este un vector de schimbare, coordonator și promotor al bunelor practici, având un rol crucial în asigurarea șanselor egale pentru toți copiii și în creșterea calității educației la nivel local și național.

11. Bibliografie (exemple orientative)

1. Legea Educației Naționale nr. 1/2011.
2. Ministerul Educației (2022). *Strategia națională privind reducerea părăsirii timpurii a școlii.*
3. ARACIP (2023). *Raport privind absenteismul și abandonul școlar.*
4. Programe și ghiduri PNRAS, Școală după Școală, Euro 200, Masa caldă.
5. Raport UNICEF (2021). *Prevenirea abandonului școlar în România.*
6. Studii de caz, proiecte și inițiative Inspectorate Școlare, DGASPC, ONG-uri din domeniu.

Finanțat de
Uniunea Europeană
NextGenerationEU

Planul Național
de Redresare și Reziliență

PNRR: Fonduri pentru România modernă și reformată!

PNRR. Finanțat de Uniunea Europeană – Următoarea Generație UE

Titlu proiect: EduFormMANAGER (e-PNRR ID_17)
Beneficiar: Universitatea Spiru Haret

Adresă: Str. Italiană nr.28, sect.2, București
Web: eduform-manager.spiruharet.ro | E-mail: eduformmanager@spiruharet.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

